

Η ΜΕΓΑΛΟΜΑΝΙΑ

Ὁ υπερβολικὸς καλλιτεχνικὸς ζήλος τοῦ θιάσου Νεαπόλεως μας παρουσιάσε κατὰ τὴν ἐφετηνὴν θεατρικὴν περίοδον σειράν ὀλοκληρὸν νέων ἔργων μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τὸ διδαχθὲν τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ εἰρημένου θιάστρου κοινωνικὸν ἔργον τοῦ V. Sardou ἢ «Μεγαλομανία» (Maison neuve).

Θεωρῶ τὴν ἀνάυσιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ πλεόν ἢ περιττὴν ἀφοῦ ἀρκετὰ ἐγράφησαν περὶ αὐτῆς καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας ἐν γένει τοῦ ἔργου ὑπὸ τῶν ἄλλων ἡμερησίων φύλλων. Θὰ περιορισθῶ ἀπλῶς εἰς ὀλίγας παρατηρήσεις τὰς ὁποίας θὰ τολμήσω νὰ ἐπεκτείνω καὶ ἐπὶ τῆς εὐσυνειδήτου προθυμίας τοῦ θιάσου πρὸς διδασκαλίαν νέων ἔργων.

Τὸ ἔργον εἶνε ἀληθῶς ἄξιον νὰ διανοιξῆ τὸν ὀρίζοντα τῆς καλλιτεχνικῆς δόξης εἰς ἓνα ἀγνωστον συγγραφεὴ πρῶτην φοράν παρουσιάζοντα ἐνώπιον τοῦ κοινῆ προτὴν τῆς δραματικῆς γραφίδος του, ὅχι ὅμως καὶ νὰ προσθήσῃ τι εἰς τὴν δόξαν τοῦ συγγραφέως τῆς «Τόσκα» καὶ τῆς «Πατριόδος». Ἡ Νέα Οἰκία (Maison neuve) ἥτις γίνεται πρόξενος τῶσων δεινῶν εἰς τοὺς δύο μεγαλομανεῖς ἥρωας τοῦ ἔργου δὲν εἶνε δημιούργημα ἐπιπολαίων καὶ ἀδικαιολογητῶν ὀνειρῶν ὅπως προ-

σπαθεῖ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὁ συγγραφεὺς διὰ τῆς ἐξελιξέως τῶν γεγονότων καὶ τῆς ἐντεχνου πλοῦθς των.

Παρισινὴ κόρη τόσον λεπτῶς ἀνατραφεῖσα καὶ μαρμωθεῖσα εἰς παρθεναγωγεῖον ὅπου ἐγνώρισε συμμαθητριάς τοῦ μεγάλου κόσμου καὶ ἔπλασε διὰ τῆς φαντασίας τόσον ἱκανικὸν τὸ περιβάλλον τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς σφαίρας δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως νὰ μὴν εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν νέαν ζωὴν τῆς ὅταν ἐπὶ ἕξ ἔτη συζυγικοῦ βίου εὐρίσκαται κλεισμένη εἰς τὸ πεπαλαιωμένον αἶκμα ἐνὸς γηραιῶ θείου καὶ μόνην ἀπασχολῆσιν ἔχει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὰ ἐμπορικὰ δείγματα. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἢ ἀπουσία τῆς μεγαλομανίας ἢ ἀκριβῶς εἰπεῖν ἐνταῦθα τῆς ἐπιθυμίας πρὸς δημιουργίαν καλλιτέρας ζωῆς ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξὴν τῆς ἡλιθιότητος καὶ τῆς ἐσχάτης καταπτώσεως τοῦ ἠθικοῦ ἐγῶ. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν σύζυγον ἔπρεπε νὰ γίνῃ χρῆσις περισσοτέρας ἐπιεικείας ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως. Ἐμπορος κάτοχος πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων δὲν μὲναι ἐντελῶς ἀδικαιολογητὸς ὀνειροπολῶν εὐρύτερον ἔμπορικὸν στάδιον ἢ ταυτιζῶν τὰ ὄνειρά του μὲ τὰ ὄνειρα τῆς νεαρῆς συζύγου του τὴν ἠθικὴν πλῆξιν τῆς ὁποίας δὲν τῷ ἐπιτρέπεται νὰ βλέπῃ μὲ ἀνκλῆστον ἀδιαφορίαν. Ἴδού

τί παρῖδεν ὁ μέγας κατακτητὴς τῆς θεατρικῆς σκηνῆς. Ἀντὶ νὰ μελετήσῃ, ἐσατῆρισε τὰς συνεπείας, ἐνῶ ἀντικείμενον τῆς σατύρας εἶνε πάντοτε ἢ αἰτία ἐνὸς κακοῦ. Καὶ ἡ αἰτία ἐνταῦθα εἶνε παρ' ὅλην τὴν στοργὴν τοῦ ὁ ὑποκρίματος τοῦ ὁποίου ὁ ἀπόλυτος θετικισμὸς καταδικάζεται εἴθως ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ συνειδήσει ἐνὸς σοβαροῦ θεατοῦ, διότι ἐξεγείρει περισσότερον τὴν φαντασίαν τοῦ νεαροῦ ζεύγους, ὑποβάλλει τὴν μεγαλομανίαν ἀντὶ τῶν φιλοπροσῶν ἰδεῶν καὶ προκαλεῖ τὸ ἀσπονδὸν μῖσος, τὴν ἀσυλλόγιστον καὶ ἀπότομον ἀντίδικειν κατὰ τοῦ παρελθόντος ἀπὸ τὸν πληκτικὸν ὀρίζοντα τοῦ ὁποίου ἀπαλλάσσονται τέλος πάντων αἱ δύο σύζυγοι πληρωθέντες ἐν ἀναφαίρετον δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου μὲ μίαν τελείαν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν καταστροφὴν. Καὶ τὰ ἐρείπια τῆς καταστροφῆς αὐτῆς καλύπτονται καὶ πάλιν διὰ τῶν πτερούγων τῆς προστασίας τοῦ φιλοστόργου θεοῦ ὁ ὁποῖος μένει εὐχαριστημένος διότι ἀπέστρεψαν τὰ παιδιά του! Σαθρὰ ἢ βάσις, σαθρὸν καὶ τὸ συμπέρασμα οὐδόλως ὑπαγορευόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιγνώσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἠθικοῦ προορισμοῦ του.

Ἀξιοπαρατήρητα ἐξ ἄλλου εἶνε καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς εὐσυνειδήσιας τῶν θιάσων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι προθυμοποιούνται νὰ παρουσιάσων ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἔργα εἰς μίαν περίοδον. Ἡ εὐσυνειδήσια αὐτὴ δὲν παρακολουθεῖ δυστυχῶς πάντοτε καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νέων ἔργων. Περιορίζομαι εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτὴν (εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς θιάσους ἀπεθνομένους) διότι φοβούμαι μήπως

περισσότεραι ἀποτελέσωσι φωνὴν βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἡ κ. Νίκα ὅμως ἢ ὁποῖα πλειστάκις μᾶς ἀπέδειξεν ὅτι δὲν εἶνε τυχαία ἠθοποιὸς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναλάβῃ τὸν ῥόλον τῆς Κλαίρης ἀφοῦ δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συγγραφέως. Ἡ τελεία ὑπόκρισις ἐγκαταλείπεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ὁποῖου. Ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ τέλος τῆς θέλων νὰ δώσῃ ζωσὴν εἰκόνα τῆς δυνάμεως τῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἀνάγκης ὀπλίζει μὲ μυθῶνας Ἡρακλέους τὸ ἀβραδάιτον σώμα τῆς ἡρωίδος του, ἢ ὁποῖα ἐγείρει τὸν ἀνκίσθητον ἐραστὴν τῆς διὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ διὰ τοῦ κοινῆ ἐξώστου εἰς τὴν οἰκίαν του. Αὐτὸ τὸ παραλείπει ἐπίσης ἢ κ. Νίκα. Ἴσως ἢ συμπαιθεῖ καλλιτέχνις ἀντιτάξῃ ὅτι αἱ σωματικαὶ τῆς δυνάμεις δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τοιαύτην ἐκτέλεσιν. Θὰ ἀπαντήσω ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε περιττὴ πᾶσα διδασκαλία τοῦ ἔργου, ἀφοῦ αἱ ζωηρότεροι καλλοκαὶ τοῦ ἀποκρύπτονται μὲ τόσῃν ἐπιμέλειαν καὶ τὸ κοινὸν ἐξ ἄλλου δὲν μένει καὶ τόσον εὐχαριστημένον οὔτε ἀπὸ τὸ ἔργον οὔτε ἀπὸ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν του.

Ὁ Τροβαδοῦρος